

Inserati se sprejemajo in velja
ristopna vrsta:
8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " 2 "
15 " " " 3 "
Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno smanjša.
Rokopisi
se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.
Naročnino prejema opravišstvo
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "
V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "
V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.
Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.
Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Kaj je državna stranka?
Poslanec Plener je med ustavoverci še najbolj govoril za svojo stvar. Vendar njegovi dokazi le na prvi hip frapirajo, globljeje premišljeni, razpadejo v nič, kakor sploh liberalna načela. Kar je Plener zoper avtonomijo govoril, je že zavrženo po grofu Hohenzwartu s kratkimi pa krepkimi potezami. Mi hočemo neko drugo Plenerjevo trditev v razgovor vzeti; On je namreč rekel, da ustavoverna stranka ni še dogospodarila, dokler se bo identificirala z državo samo; federalisti, je rekel, skrbé le vsak za svojo deželo, ustavoverci pa za skupno državo, tedaj ustavovercem vedno gospodstvo pristuje. — Na to bi se pa dalo odgovoriti:
Ko bi se ustavoverci res identificirali s celo državo, potem bi morali skrbeti za blagor vseh narodov, in ko bi bili oni to res storili, potem jim opozicija nikdar ne bi bila čez glavo zrastle. Pa ravno, ker tega niso storili, ker so skrbeli v prvi vrsti le za eno stranko enega naroda, od tod je prihajalo vedno večje nezadovoljstvo z nemškoliberalnimi vladami. Res je, da so federalisti naglašali do zdaj le bolj pravice vsak svoje domovine, pa pomisliti se mora, da so bili oni pasivni, da so se le branili; ako se njim vlada izroči, kakor so jo liberalci toliko let imeli, potem bodo tudi oni začeli misliti na splošne koristi cele države, akoravno bodo ob enem branili pravice deželne, kakor se federalistom spodobi. Poslanec Plener se tedaj jako moti, ako on misli, da ima le ustavoverna stranka razum za koristi cele države, da se le ona z državo identificira, da so

le ustavoverci državna stranka. Ko so ustavoverci pod Hohenzwartom v manjšini bili, so izstopili iz vseh deželnih zborov, kar se nikakor ne spodobi za stranko, ki se „z državo identificira“. Ravno tako jim je že Rieger povedal, da so ravno ti liberalci leta 1848 goreli za Nemčijo, ne pa za Avstrijo, sedajna desna stranka pa je že tačas zvesto branila črnorumeneno zastavo, tedaj se je le ta desna stranka „z državo identificirala.“
Kje in katera je tedaj prava državna stranka? Gotovo je, da si naša desna stranka z isto, če ne z večjo pravico sme prilastiti ta primek. Mi smo res v prvi vrsti Slovenci, in da to toliko povdarjamo, bili smo prisiljeni po nasprotnikih, ki so nas hoteli potujčiti, pa smo še v hudih časih in pri največjem pritisku vendar zvesti Avstrijanci ostali; ako se nam narodne pravice podelé, bomo zamogli s toliko večjo močjo okleniti se cele države, in skrbeti za njeno korist. Ravno taka je pri Čehih, Dalmatincih itd. Puhlo je tedaj dokazovanje Plenerjevo, da so le ustavoverci prava državna stranka, da se le oni identificirajo z državo, da tedaj gospodstvo le njim pristuje. Vsaka poštena in lojalna stranka se mora z državo itentificirati, in če tega ne stori, sploh nema pravice do obstanka. Že lastna korist nam vелеva, da se moramo zanimati za celo državo, kajti kaj bi nam koristilo Slovincem, ko bi prav vse naše želje vslišane bile, ako bi pa po drugih deželah vse narobe šlo, da bi država ne prišla do miru, ako bi vsled slabega gospodarstva davki vedno rastle itd. Če en ud trpi, trpé z njim vsi drugi, če

je celo telo bolno, ne more noben ud zdrav biti. Mi tedaj ne moremo biti taki separatisti, kakor Plener misli, da smo; mi nismo samo zmes raznih narodnih strank, mi smo ob enem tudi vélika državna stranka. S tem, mislimo, smo do cela ovrgli Plenerjevo trditev, in če nam ustavoverci ne pridejo z boljšimi dokazi, ne bomo nikdar verjeli, da so le oni poklicani, vladati nad Avstrijo.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 5. novembra.

Ker se z drugim nimajo, bahajo se ustavoverci še vedno s svojimi govorniki v adresni debati. V resnici pa je le edini Plener kaj prida govoril, vsi drugi so pogrevali stare fraze. Naše govornike skušajo v nič deti, Vošnjakov govor so komaj omenili s par vrsticami, druge govornike, kakor Riegera, Lichtensteina, Hohenzwarta pa skušajo raztrgati in osmešiti; take manevre že poznamo. Najbolj jezni so na Riegera, ker jim je najbolj soljene pravil, zato ne pusté na njegovem govoru dobre dlake.

Čehi pa so hoteli Riegera odškoditi za napade dunajskih listov, zato so mu napravili v pražkem gledišču, ko se je o vseh svetih v njem prikazal, veliko ovacijo, ter so ga burno pozdravili.

Kdaj bo **ministerstvo dopolnjeno**, se še nič ne vé; Tassle bi menda najrajši ustavoverce k sebi privabil, pa ti zanj ne marajo, za naše može pa menda on ne

Kako sem se jaz likal.
Črtice za poduk in kratak čas.
XXVII.
To premišljeva pridem memo semenišča in se spomnim, da imam iti tudi tje likat čevlje dvema semeniščnikoma z naše fare, ki sta mi za to obljubila dati kruha. Eden izmed nju*) me je že štiriletnega dečka po lužah vlačil in zeló rad imel, drugi pa je bil domá z vasi, kjer smo mi dalj časa bivali. Zdaj sta oba župnika. V semenišči izprašam sobi obeh in najdem pri njih večo družbo, jako radovoljno; naložili so mi kruha, da ga nisem mogel spraviti po žepih, a čevljev mi ni bilo treba likati ta dan, zato sem šel domú in spravil svoj plen, potem pa pred šolo, kjer so obrabljene šolske knjige dijaki med sabo prodajali po znižani ceni. Jaz sem že vse imel ali vsaj mislil, da so tiste vse dobre, ki sem jih v Kamniku dobil za šolsko darilo, toraj sem si le ogledoval ta somenj, na katerem razen mo-

jih tovaršev na stanovanji nisem mogel zagledati nobenega znanca.
To je dolgočasno. Kdo bo tako gledal! Stopim toraj k strajnarci in si kupim za (star) krajcar kostanja. Tam me obsujejo vsi Kamničani — mislim, da nas je bilo pet — in eden, ki je bil v Ljubljani že znan, nam najprej razkaže mesto, potem pa nas spravi „pod Turn“ kjer smo kostanj klatili. Meni je bilo to jako všeč, ker sem spoznal, da se z ljubljanskega zidovja, kjer je povsod toliko gospode, pride lahko tudi ven na travo in v gozd, kjer se lahko skače in prekucuje. No, to že ne bo tako hudo, če bo v mestu pustó, bom šel pa ven na polje ali v gozd; tam je ravno tako, kakor pri Kamniku in domá. „Le korajžo, fantje!“ — smo zavriskali vsi Kamničani — „ti gosposki Ljubljančani nas ne bodo snedli. Kedar ne bomo imeli šole, pa bomo kam šli vsi skup in bomo kozo bili.“
Vsi si podamo roko in sklenemo zvezo Kamničanov, ker so se nam Ljubljančani sploh pregosposki zdeli.

Drugi dan smo v šoli tisti, ki smo prestali skušnjo, bili razdeljeni v dva razreda, tisti pa, ki je niso prestali, so dobili vse nazaj, med temi tudi dva Kamničana, ki sta žalostna slovo

vzela od nas, potem pa šla nazaj v Kamnik. Pri razdeljenji sem prišel jaz v prvi (a) oddelek, z mano vred še en Kamničan, s katerim sva skup sedla v klop zavoljo družčine, ker so bili vsi drugi nama tuji.

Ko sedimo vsi, se odpro vrata in počasnih korakov pride s svojo težko palico v sobo — profesor Melcar. Po vsi sobi je slišati zadovoljno mrmranje, kakor če bi kdo v mrzlo sobo spustil gorkote. A gospod profesor stopa polagoma dalje proti odru, spleza ná nj in se obrne nazaj palico držeč tako, da je bila gumba ravno pred nosom, ter reče z zategnjenim glasom: „Sti-i-i-ll! Ti-i-ihó!“

Spredej je vse tiho, še sape ni slišati, ali zadej nastane nemir in nekako polglasno hihitanje, toraj gosp. profesor vzdigne svojo debelo palico še više in še glasneje izadoni njegov glas: „Still! Tiho!“

In tako stoji s palico ter ozira se na vse kraje, ali doli v zadnjih klopéh je šunder čedalje večí. Zato stopa počasi navzdol med klopmi, mi novinci stiskamo hrbte, ker gorjé, če bi ta debela palica komu padla na hrbet! To bi bilo vse drugače kakor štaberl. „No, če pa tukaj s takimi tepo“ — sem mislil jaz — pa že vem, zakaj pravijo, da so šole v

*) Tu bodi omenjeno, da z imeni so navedene v teh črticah vseskozi samo one osebe, katerih že ni več na svetu, imen še živih oseb pa ne maram in ne smem objavljati, ker se nočem nikomur zameriti.
Pisatelj.

mers, čeravno nahaja le v naši stranki podpora. S takim čudnim obnašanjem ne bo dosegel Taaffe svojega namena, kajti bolj ko se oddaljuje od naše stranke, bolj zgubiva tla pod seboj, in bolj se oddaljuje od sprave narodov, ker razumnost in volja za tako spravo se nahaja le pri naši stranki; ustavoverci pa ne želé nič drugega, ko da gospodstvo zopet v svoje roke dobodo.

Zanimivo je, da še **Madjari** ne marajo več za ustavoverce. Madjarski listi pišejo bolj prijazno Čehom, ko ustavovercem, ker poslednji vedno bolj odkrito kažejo svoje želje po centralizmu, ker zanikajo vsako zgodovinsko pravo; nasprotno pa je Rieger povdarjal, da je že leta 1848 in pozneje branil ogerske pravice, in da so Madjari za to le malo hvaležni Čehom. Organi ogerske skrajne levice izrekajo naravnost svoje simpatije za česko stališče, drugi listi pa pravijo, da jim je vse eno, ali se zvežejo s Čehi, ali z ustavoverci, oni se nečejo v avstrijske zadeve mešati, samo da se ta polovica ne dotakne ogerskega državnega prava. To je vsakako velik napredek in dobiček za avtonomiste, da Madjari niso več zavezniki ustavovercev.

Odsek za odpravo **časniškega koleka** je volil grofa Mirosovskega za predsednika, Pirqueta za njegovega namestnika. Upanje je, da se bo ta kolek če ne popolnoma odpravil, vsaj zdatno znižal.

Vnanje države

„Agence Havas“ prinaša čudno vest, da **angleška** vlada grozi sultanu. Ona zahteva reforme v mali Aziji, hoče, če bi se sultan branil, njega odstavit in njegovega brata na njegovo mesto posaditi, toda pod kontrolo Anglije, Francije in Avstrije. Vsi časniki pišejo o tej novici, ki na prvi pogled ni preveč verjetna videti. Mogoče je pa, da Angleži niso nič kaj prijetli nove turške vlade, v kateri sedi ruski prijatelj Mahmud paša. Odkar je začel v Carigradu ruski vpliv prevladati, in odkar se turška vlada ne vklanja slepo Angležem, zginile so tudi angleške simpatije za Turčijo, kar ni nič čudno, saj te simpatije niso bile nikdar platončne, kakor na pr. simpatije Madjarov, ampak Angleži so iskali in branili le vedno svoj dobiček.

Bolgarsko narodno zbranje

je začelo svoje zborovanje. Knez Aleksander je povdarjal v prestolnem govoru hvaležnost do cara osvoboditelja, potrebo močne narodne vojske, in simpatije, ki jih uživa mlada država po celem Evropi.

Na Francoskem delajo socialisti vladi vedno večja sistnosti. Vlada se je preselila v Pariz, pa ravno to že mnogi obžalujejo, ker se vpliv socialistov v Parizu vedno množi, in jih volijo že v mestni zastop. Socialisti zahtevajo popolno amnestijo za tiste, ki so se vdeležile nekdanje komune, vlada pa se tega odločnega koraka boji, ker socialisti že zahtevajo, da bi se uradniki volili po ljudskem glasovanju, in več takih reči. Velike zmešnjave se še le bližajo, kedar socialisti še po drugih mestih meč v roke dobodo.

Izvirni dopisi.

Z Zadobrave 29. okt. „Kaj pomeni to, da od vseh krajev deró ljudje praznično oblečeni v to majhno podružnico poljske fare, za katero morda malokdo vé? Zakaj so krog cerkve nastavljeni šibki in visoki maji, zakaj vihra še nad križem zvonika tako velika zastava slovenskih barv, zakaj je videti toliko slavolokov s primernimi, pomenljivimi napisi?“ Tako je popraševal preteklo nedeljo marsikdo ki ni vedel, zakaj se je mala cerkva zadobravška tako preširno oblekla, a ni mu bilo treba dolgo iskati rešitve te uganjke, kmalu so zapeli zvonovi.

Da, zvonovi, ti novi zvonovi! To ne more biti neobčutljivi, mrtvi, mrzli bron, ta ima občutek, glas, tako lepe melodije ne daje rudninska masa. Saj je pa tudi poznalo se ljudem na veselih in ginjenih obrazih, da jim mili glasovi meče srca, bude čutje pobožnosti. Prvikrat jih slišijo, že prvokrat so očarani po njih, po vseh, ne samo po enem. Kak razloček med temi in starimi, posebno med novim in starim velikim!

Res tisti stari veliki, kar privaditi se ga niso mogli ljudje, tako je tolkel svojo in le svojo — mrtvo, trdo, kakor kladvo ob naklo. Skoro osem let je preteklo, kar jim ga je vtil gosp. Samassa v Ljubljani, pa niso se ga na-

vadila ušesa podružničanov, ni jim mečtil arč, ne budil jih k pobožnosti, marveč k jezi, da so za svoj dober denar dobili tako slabo blago. „Da bi ga le kdo ubil, jaz napravim sam drugega“ — tako se je jezil tukajšen premožen posestnik, a ni se hotel ubiti, pač pa se je ubil drugi in zdaj je prilika oskrbeti si vse zvonove nove, ljudje, čeravno jih ni veliko, so brž zložili denar in — hajdi! k Hilzerju v dunajsko Novomesto, čigar poljski zvonovi so jim vedno tako prijetno na ušesa bili.

Kteri akord? V Polji je H-Dur, enako ne, toraj recimo E-Dur, da se bo lepo vrstil s poljskimi. Mojster Hilzer je porok, da bode akord *e-gis* h zadet, če ne, vzame zvonove nazaj. Dobro! A kako spraviti take zvonove v ozki zvonik? Mojster Hilzer vé tudi zato neprilichnost pomoč in to so njegovi novi jarmi. Zdaj visé trije zvonovi v ozkem zvoniku, v katerem bi bilo prostora komaj za dva taka. Prvi tehta 16½ centa.

In kako je zadel Hilzer akord! Ne bo mu treba zvonov nazaj jemati, prebivalci mu jih ne dajo, če bi jim tudi več dajal za-nje, kakor dajo oni njemu. In po čem so jih plačali? Po 75 gld. stari cent, po borih 75 gld. In Samassi so morali onega nesrečnega starega plačati po 100 gld. cent!

Pa kje je zdaj tisti stari, marveč mladi nesrečni Samassovi zvon? Hilzer je obetal zá-nj jako malo, vendar so bili podružničani še tako srečni, da so našli kupca, neko podružnico, ki jim je dala par goldinarjev več zá-nj, toraj je bil prodan zdaj za polovico tega, kar je pred 8 leti veljal nov. Dobro blago se samo hvali!

Zakaj sem to slovesnost v mali vasici Zadobravi obširneje popisal? Ker sem bil sam ginjen po lepem akordu in milem glasu zvonov, ki se tako lepo prilegajo poljskim. Da je unanja oblika krasna, kdo bo še to posebno povdarjal!

S kratka: Zadobravčani so tako ponosni na te zvonove, da bodo v par mescih plačani že do zadnjega krajcarja. Darovanje zá-nje v cerkvi je dalo že znesek, kakoršnega pri taki mali podružnici nikakor ni bilo nadjati se. Naj pride poslušat naše zvonove kdorkoli, ne bomo se njegove sodbe.

Ljubljani tako hudé. Ali gospod profesor gre sopihajoč in strašno resnega obraza vedno le na vzdol, da pride do zadnjih klopi, tam postoji in požuga s palico:

„Aha, to je tisto gadje gnejzdo! Vsi repetenti, ljubljanski tiči, je li? Narazen, marš! Na vsako stran nekaj, da mi ne bote pohujševali novih nedolžnih ovčic! Vas bom že učil jaz, gadje, ki ste!“

Res jih je šlo na vsako stran nekaj, najdalji pa, ki je imel prav cigansk obraz, je ostal na konci sam najzadnji. Potem se je zasukal in šel navzgor, mi pa smo videli, kako so mu oni zadej osle kazali. Mestni tiči so povsod najporednejši, tudi kamniški so bili taki.

Vendar je šola še zadosti mirna, ko gospod profesor zopet dospé na oder. Tam sede za kateder, odklene predal in potegne ven zvezek, ktereга pokaže z besedami:

„Vidite, to so črne bukke, tu sem bo vpisan vsak, kdor bo kaj pregrešil se ali ga ne bo v šolo. Le varujte se teh bukev, kar se vá nje zapiše, ostane zapisano. Zdaj pa le pazite, vas bom vse bral, vsak vstane in odgovori s „hier!“

Res začne brati, jaz pridem brž na vrsto in skočim kvišku s klicem „hier!“

„Kommen Sie heraus!“ veli na-to gospod profesor, moj sosed me dregne in ker se obotavljam, mi zašepeta: „Pojdi no, butec, kaj ne veš, da si zdaj „Sie“?“

Jaz se pridrenjam s klopi in stojim pred gospodom profesorjem, naredivši mu priklon, kakoršnega me je naučil pater Generoz.

„A, Vi ste tisti, ki je naredil najprvi naloge in najboljo?“ — me ogovori nemški, a prijazno — „kje sedite?“

Jaz pokažem prostor, on prikima in dobro je. Drugo uro pride katehet gosp. Globočnik, ta je govoril pač nemški, a ko je mene bral, sem moral ven in tam me je prašal slovenski: „Imaš že inštruktorja?“

Kakor mi je ogovor, ker me je tikal ne vikal, bil po volji, tako debelo sem gledal zaradi vprašanja.

„Imaš že inštruktorja?“ — ponavlja gospod katehet.

„Kaj če imam?“ — prašam na to ves osupnen.

„Inštruktorja! Ali ne veš, kaj je to?“

Jaz odmajem z glavo, ker te besede še v svojem življenji nisem nikdar slišal, toraj nisem vedel, je li kaj za jesti, ali kaj drugega gosposkega.

„No, učitelja, ki te bo domá učil“ — pojasni katehet.

„Doma se bom že sam učil“ — je moj odgovor na to.

„Tem bolje, samo če bo šlo“ — reče gospod katehet nekako dobrovoljno posmehljivo, me spusti v klop in potem izprašuje druge in teh je do malega vsak povedal svojega inštruktorja.

Se vé, da me je novica, ki sem jo tu zvedel, strašno razjezila. Tovarši mi povedó, da je inštruktor kak dijak više šole ali pa še celó profesor. Tako se toraj v Ljubljani študira? Dva se že več naučita ko eden, in če pri nalogah komu pomaga kdo, ki več zna, jo lahko naredi, veliko lažje od onega, ki si sam ubija glavo z njo. Dobro je že to, pa po pravici ni, zakaj bi kak tepec, ki bi sam ne mogel nič spraviti s sebe, potem bolji bil, kakor kdo še tako bistrumne glave in lastne pridnosti? Vsek naj pokaže, kolikor premore sam, ne pa, kolikor premore s pomočjo drugega, ki vse to, kar se ti učiš, že davno zna. To že nič ni, tako se ne gremo, sam se postavi, če kaj znaš!

Naj, predno grem naprej, dokončam tu pričeto stvarino, in povem, kako sem tudi jaz prišel do drugega spoznanja o tem.

Iz Celja, 30. oktobra. * („Beseda“, celjske čitalnice.) Dne 19. t. m. je celjska narodna čitalnica priredila v vrtni sobani pri „zlatem levu“ „koncertno besedo“, pri kateri je tudi svirala godba celjskega muzikalnega društva. Priznati se mora, da so bile vse točke pevskega programa izbrane in tudi srečno razporedjene. Prva točka „Haj“, zbor od Jenkota, nima sicer posebne muzikalne vrednosti; a pela se je vseskozi krepko in korektno. Toliko večjo pozornost je vzbudila druga točka, najlepše delo našega slavnega komponista dr. Benj. Ipavica: „Kdo je mar?“ Ni lahke naloge, naučiti se pesmi obstoječe iz sedem oddelkov s spremljevanjem glasovira, v kateri se vrstijo zbor, bariton-solo, tenor-solo, bas-solo, tenor in bas-duet in kvartet, ter jo tako precizno, in s tolikim občutkom in navdušenjem prednašati, kakor jo je ta večer vrli pevski zbor celjske čitalnice. G. N. Pirker je s svojim lepodonečim, sonornim glasom bariton-solo pel izborno; g. Gaberšek je prednašal svoj tenor-solo prav simpatično in z globokim občutkom; g. Gécelj se je pa pokazal v svojem bas solo vežbanega, izurjenega pevca, ki se sme med najprve in najboljše celjskih pevcev šteti. Tenor in bas-duet, gotovo najnežnejši del te pesmi, sta pela gg. Gaberšek in Gécelj z najboljšim uspehom. Tudi kvartet v „Kdo je mar?“ se je vršil izborno. Sploh je cela pesem napravila velikanski vtis na poslušalce zbog svoje mnogovrstnosti in pevci so pokazali, koliko premorejo, dasiravno jih ni bilo veliko — samo dvanajst — bilo je pa slišati, kot bi jih bilo najmanj štirideset. Tretja točka: kvartet „V sladkih sanjah“ od Hajdriha, dasiravno skrbno in klasično sestavljena pesem, ni posebno hvaležna; pela se je sicer precizno; vendar vtis ni bil celó primeren kompoziciji. Četrto točko „sceno in arijo iz opere „Gutenberg“ pela je gospa Odijska. Tako izvrstna pevka, kot gospa Odljeva, je v Celji redka prikazen. Kot nekdanja pevka pri dramatičnem društvu v Ljubljani in pri operi v Zagrebu je že skoraj vsem Slovincem znana, toraj mi ni treba povdarjati, da je svojo nalogo izvrstno izvršila. Občinstvo je pa tudi burno ploskalo in klicalo živijo, kar nji je dalo povod, še „Valček rondo“

od Gumbekta peti kot dodatek, kar je vzbudilo zopet med poslušalci splošno navdušenje. Peta in šesta točka: Jenkov „Nek dušman vidi“ in Horejšekov oktet „Tijo noči“ ste se posebno odlikovali zaradi lepih nuanč, posebno oktet „Tijo noči“ zaradi čarobnega piano in crescendo, kateri so pevci tako izvrstno izvedli. Sedma točka: Hajdrihova „Jadransko morje“, čeravno namenjeno za velik zbor, peli so vendar čitalniški pevci tako krepko in veličastno, da se boljše ni moglo pričakovati. Z osmo točko: Tovačovsky-jevim „Bože živi“ končal se je pevski program. — Dolžni smo toraj izreči najpriarčnejšo zahvalo pridnim našim čitalničnim pevcem; največja zasluga pa gre vrlému našem pevodnji, gosp. Vinko-tu Krnšić, kajti velikemu njegovemu požrtvovanju, neupogljivi njegovi volji, pa tudi njegovi vsestranski pevski izurjenosti se imamo najbolj zahvaliti, da se je ta koncertna beseda tako izvrstno obnesla. Lahko rečemo, da je vsakdo zadovoljen zapustil koncertno dvorano. — Pač bi bilo še godbi celjskega muzikalnega društva mnogo želeli; prvič ne zna nikakoršne slovanske piece, drugič se je pa mnogokrat poznalo, da ne svira prav gladko in pravilno in da je marsikak lep pasus zeló pokvarila. Sicer pa to ni toliko krivda kapelnikova, nego godcev samih, ki so se tisti dan bojda preveč mošta napili. *)

Z Dunaja, 2. nov. **) Nemška ustavoverna stranka vse žile napenja, da bi zopet dobila večino v zbornici, ktero je po lastni krivdi izgubila. Ker pa pri ljudstvu nima več zaupanja, ne more več upati, da bi jej ljudstvo še kdaj pri volitvah dalo večino in z njo moč v roke. Preveč je ta stranka grešila v narodnem in gospodarstvenem obziru, da bi jej ljudstvo še kaj moglo zaupati. To sami znajo tako dobro kakor mi. Težavno in silno neprijetno je pa za unega, ki je bil vaju gospodariti, če se mora gospodarstvu odreči in z enim, ki mu je prej v sužnosti služil, enakopravno živeti. Tako se godi ustavovercem. Časi, ko jih je vlada, iz njih vzeta, podpirala, so prešli, in

*) V dopisu iz Celja števil. 121 „Slov.“ je izostalo znamenje dopisnikovo *.

**) Od družega dopisnika našega. Vrdn.

Kmalu, ko smo lotili se šolskih knjig, se je zgodilo to-le. Pred mano je sedel „škric“, ki v šoli ni dosti vedel in je bil puble glave, da je še mene včasih kaj prašal. Ko pa dobimo prvo nalogo, prinese on najboljše, in jaz sem videl, da je imel v knjigi spis njen od druge roke. Profesor ga za to pohvali, jaz pa jezen vstanem in zakričim:

„Saj je ni naredil sam.“

„Kdo pa?“ — vpraša profesor.

„Inštruktor!“ — odgovorim jaz.

„Ta mu je le pomagal“ — reče profesor — „vsedite se!“

S tem sem bil pobit. Če celó profesorji trpé, da učencem delajo naloge drugi, potlej se pa v Ljubljani študira vse drugače ko v Kamniku. Se ve da, šesto-, sedmo- ali celo osmošolec me bo že prekosil, če bi tudi moj sošolec brez njega trojko imel! V Kamniku ni imel nobeden inštruktorja, vsak je moral pokazati, kaj sam zna, in zato sem bil jaz prvi. Tudi v Ljubljani bi si upal prekositi vse, premalo jih je, ali kaj bom revež opravil zoper inštruktorje!

Čez nekoliko časa dobim s šole gredé pred vratmi očeta z besago na rami. Nič kaj prijazno me ne pogledajo, ampak kar naravnost reko:

„Jaz sem bil zdaj ravno pri gospodu Globoč-

niku in sem jih prašal, kako se kaj učiš in če si najbolji. Pa veš, kaj so rekli?“

Kako bom jaz to vedel! Zato oče brž pristavi:

„Štrufarja mu manjka, drugače bo že šlo“ — so mi rekli.

Jaz poobesim glavo in ne vem ničesa odgovoriti; a oče me potolažijo brž rekoč:

„Saj sem tako mislil, da s temi Ljubljanci se ne boš mogel skušati, ker imajo vsak še svojega profesorja doma. Zdaj ga boš tudi ti imel, gospod katehet Globočnik so ga že dobili. Tu-le je zapisan in tudi hišna številka, kamor boš hodil; ni daleč od tvojega stanovanja, malo proti sv. Petru.“

„Koliko mu bote pa plačali?“ — prašam jaz očeta.

„Nič“ odgovoré — „so že naš gospod kaplan pri gosp. katehetu tako naredili. Samo priden moraš biti, da ga ne boš jezil, drugače te bo spodil in ti ne boš šole izdelal, pa boš zopet za čevljarja.“

Na to jaz razvijem listič, na katerem je zapisano: „Matevž Jeretina, sedmošolec“, zraven pa še hišna številka na šentpeterskem predmestju, kamor sem imel hoditi.

Tako sem imel tudi jaz inštruktorja in dobrega, kar se bo pozneje pokazalo.

čas njih samovoljnega vladanja tudi. Oni pa nimajo dovolj fizičnih in duševnih sil, da bi mogli popolnoma sedanji položaj razumeti. Oni še vedno hrepene po egiptovskih loncih samovoljnega vladanja in si še vedno domišljujejo, da še kdaj splezajo na krmilo države, in potem podvojé tlačenje narodov, da bi vsaj nikdar več ne imeli toliko sil, da bi jih vrgli. Da bi svoj namen dosegli, se poslužujejo raznih sredstev. Poštenega boja niso bili nikdar vajeni, tako tudi zdaj hinavsko in tihotapno napadajo. Njihovo časopisje trosi razne laži med svet, in mala vse privržence drugih političnih mišljenj za černe reakcionarje, nasprotnike svobode itd. Na ta način bi radi vodje drugih strank ob poštenje pripravili. Ker pa to sredstvo jim ne zadostuje, so začeli poskušati zasejati razpor med konservativce, posebno se prizadevajo odcepiti Poljake od drugih konservativnih tovaršev. Pa časniki jim razlagajo nasprotja med terjatvami českimi in poljskimi, kažejo na razne nazore obeh narodov v vnanji politiki, in z rusinsko enakopravnostjo s Poljaki. Pa tudi v parlamentu so naredili podobni poskus, ki se pa jim je — hvala Bogu — popolnoma ponesrečil.

Ustavovorni poslanec Suess je v adresni debati hotel dokazati, da sedanja večina ni vlade zmogljiva. Ta poslanec je s priliznjenimi besedami skušal zdaj eno zdaj drugo stranko na desnici odločiti od drugih avtonomističnih tovarišev, posebno je računal na Poljake. Pa Poljak Dunajevski mu je odločno povedal, da Poljaki ostanejo na desnici, in se mu zahvalil zato, da se je prizadeval med konservativci zasejati razpor. Govor Dunajevskega je bil hud vdarec za ustavoverno stranko, prvič, ker jim je v oči povedal, kako da se tihotapno prizadevajo sejati razpor, in drugič ker so zvedeli, da Poljaki se ne dajo od večine odločiti in na njih pomoč ne morejo računati. Mi smemo biti veseli tega izreka poljskega zastopnika in želimo, da bi Poljaki vedno zvesti ostali konservativnim načelom. Poljaki so poleg Čehov najvažnejši faktor v državnem zboru, brez njih konservativci nimajo večine. Zato je važno, da so odločno postavili se na našo stran. Poljaki so se dozdej vedno bolj v strani držali od drugih Slovanov in na škodo vsemu Slovanstvu politiko delali na svojo roko. Zlasti do Rusov in Rusinov so imeli neko posebno sovraštvo. Zdaj so pa začeli spoznavati, da jim od ostalih slovanskih narodov ne grozi nevarnost, temuč od nemštva, ki vedno posebno v Prusiji izriva poljski živelj. V Galiciji sami pa židovstvo, ki ima največjo podporo med ustavoverci, hudo tlači poljski narod. Zato ni več čudno, da se Poljaki odrekajo nemškim ustavovercem, ki jim le škodujejo in se le zato prilizujejo, da bi zopet mogli ustanoviti svoje gospodstvo nad Slovani, ktero je pa Poljakom ravno tako škodljivo kakor drugim Slovanom.

Največja zavira edinosti med Čehi in Poljaki je rusinsko vprašanje. Čehi zahtevajo pravo za vse narodnosti. Poljaki ga pa ravno Rusinom dati nočejo. Ravno na to stvar so ustavoverci stavili svoje mnenje, da se jim posreči Poljake odločiti od Čehov. Ali ker so Rusini dozdej vedno v državnem zboru šli z ustavoverci, Poljaki nočejo prestopiti v ustavovorni tabor. Ta mednarodni razpor dveh slovanskih plemen je že mnogo škodoval slovanstvu in olehčal Nemcem pot na vzhod. Mi mislimo, da bodo Poljaki tudi spoznali, njegovo škodljivost in se z Rusini pobotali. Posebno Čehi, ki bodo od zdaj zanaprej igrali prvo rolo v Avstriji, bodo svoj vpliv porabili v to, da se tudi ta rana na slovanskem mesu

zacele. Mi se nadajamo, da se to doseže v korist Slovanstvu in državi.

Domače novice.

V Ljubljani, 6. novembra.

(Nas polk Khun) bo neki ostal dva dni v Ljubljani, program sprejemanja in pogostenja še ni natanko določen, pač pa dotični odbor meščanov pridno nabira denar za stroške, ki bodo precj veliki.

(Premembe pri šolstvu.) Nadzornik za štajarsko in Koroško je postal dr. J. Zindler, za Kranjsko in nemške šole na Primorskem pa g. Gnad, ki je bil prišel na mesto M. Vrečkovo. D. K. Holzinger je šel v pokoj.

(Zbirko novih pesem), svojih in drugih je izdal g. A. Nedved, kapelnik filharmoničnega društva; zbirka je od ministerstva priznana sposobna tudi za šolski poduk.

(Domača cerkvena umetnost). Pri gospej Hofbauer pred frančiškanskim mostom ste razstavljeni dve sliki križevega pota, ktere mala za farno cerkev v Preski dospel Miroslav Tomec iz Šent-Vida. Sliki ste po Türichu izvrstno zgotovljeni. Častitamo gospodu umetniku, ako tako dobro dovrši tudi še družih dvanajst podob. — Kakor znano, je naročil ta križev pot gosp. Nikolaj Jamnik z Medvod.

(Živinska kuga v St. Vidu nad Ljubljano.) V pondeljek je prišlo v Ljubljano naznanilo, da se je v Št. Vidu pokazala živinska kuga. Na to je šla z Ljubljane komisija tje in našla pri nekem mesarji bolno kravo, ktero je dala pobiti; razen te je bilo pobito še drugo živinče, nekaj kostrunov pa, o kterih mislijo, da so zanesli kugo z Dolenjskega, so zaprli zá-se. Brž se je tudi vas obstražila z vojaki in goveja živina se ne pusti čez njo. Druge živine ni zbolelo in kakor smo včeraj zvedeli od tam, vsa reč ni tako huda, kakor se je prvič razneslo. Trdijo celo, da je bila tista krava že prej dalje časa bolna. Ne širi se pa kuga nič. Po strogi zaprtiji trpi kolikor toliko tudi Ljubljana, ker posebno mleka dobiva od tam.

(Propadanje nemčurstva v Ljubljani). Filharmonično društvo, „der Herd deutschen Sanges“, kakor se samo rado imenuje, je imelo te dni občni zbor. Zanimivo je le poročilo blagajnika, ki je pokazalo v proračunu za prihodnje leto lep primanjkljaj kljub izdatni podpori, ktero dobiva v denarji od več strani. Število udov gre rakovo pot, vsako leto jih je manj, kar kaže, da nemškutarja v Ljubljani propada. Zdaj društvu ne kaže družega, ko dolg narediti ali pa lotiti se društvenega premoženja. Ali ni to lepa ilustracija „des Aufschwunges des Deutschthums in Krain“?

Razne reči.

— Premembe duhovske. Čast. g. Jos. Dolenec biva na Dunaji v Avgustineju, kjer se pripravlja za doktorat iz bogoslovja; g. J. Zalokar gre namesto v Čermošnje za kaplana v Planino, F. Kogej v Trebno namesto v Mirnopeč, T. Varl v Škocijan pri Dobravi, in J. Merjasič v Šent Jernej; g. A. Rihar začasno, gg. J. Lavrič pa Fr. Svetličič stalno v pokoj; g. J. Van gre za kaplana v Kolovrat. Vmestovani so bili pretekli mesec za župnike v Rovte g. J. Žust, na Čerpuče g. L. Mazek, in na Homev g. A. Lušni. Razpisane so fare Vače in Tujnice 16., Dobrava 23., Zaplana in Godoviče pa 30. oktobra.

— Vernih duš dan dopoldne so praznovala le ljudske šole, ne pa tudi srednje. Svetovati je, da se krščanski roditelji obrnejo

do dotičnih predstojnikov, naj vsaj dopoldne s krščanskimi stariši svojimi tudi dijaki posvečujejo vernih ranjcih spomin. Celo poganje so gojili to čutilo.

— V Šiški nad Ljubljano so volili za novega župana gosp. Kneza, ker dosedanji g. Kvas se preseli v Trst. To je srečna volitev, sploh Šiška zadnja leta, kar se je zbadila na rodna zavest, v vsakem obziru lepo napreduje.

— V Grad (Veldes) pride za učiteljico gosp. N. Zupan.

— Štajarski polk Hartung št. 47 se bo odslej imenoval „Litzenhofen.“

— V Sočo se iz Bovca poroča strašna nesreča, da je 31. oktobra popolnoma zgorela vas Koritnica, 40 družin je brez strehe, škoda velika, reva ne popisljiva, nagla pomoč silno potrebna.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 10 gld. 24 kr.; — rež 6 gld. — kr.; — ječmen 4 gld. 55 kr.; — oves 2 gld. 93 kr.; — ajda 5 gl. 20 kr.; — proso 4 gl. 39 kr.; — koroza 6 gld. 20 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 85 kr.; — fižol hektoliter 9 gld. — kr.; — masla kilogram 82 kr.; — mast 74 kr.; — špeh frišen 54 kr.; špeh povojen 60 kr.; jajce po 2 1/2 kr. mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 58 kr.; — teletnine 52 kr.; — svinjsko meso 50 kr. — Sena 100 kilogramov 1 gld. 60 kr. slama 1 gld. 34 kr. 100 kil; drva trde 7 gld., mehke 5 gld.; vino rudeče 20 gld., belo 16 gld. hektoliter.

Umrli so:

24. okt. Reza Müller, delavca otrok, 4 ure, za slabostjo;
25. okt. Marija Pirc, gosaška, 51 l., za vodenico; Franc Kozlevčar, hlapec, 32 l.; Meta Lovrin, delavka, 55 l., za pljučno vnetico;
26. okt. Franc Anžin, delavec, 36 l., za ka-

tarom v črevesu; Marija Relec, vdova, 69 l., za vodenico;

27. okt. Pavel Gerlach, lajtenant v pokoji 72 l., za mrtvico na pljučih; Franc Selan, delavke otrok, 2 m., za božjastjo.

29. okt. Jak. Smolica, gosač, 55 l.;

30. okt. Marija Balant, delavca hči, 6. l., v rožnih ulicah, za jetiko;

Telegrafične denarne cene 5. novembra.

Papirna renta 68.20 — Sreberna renta 70.40 — Zlata renta 80.45 — 1860letno državno posojilo 127.80 Bankine akcije 838 — Kreditne akcije 268.20 — London 1'6 60 — — Čes. kr. cekini 5 56. — 20-frankov 9.30.

Denarstvene cene 5. novembra.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	68.20	68.35
5% renta v srebru	70.40	70.55
4% renta v zlatu (davka prosta)	80.45	80.60
Srečke (lozi) 1864. l.	120.75	121.75
„ „ 1860. l. cel.	128.60	129.—
„ „ 1860. l. petinke	130.—	130.50
Premijski listi 1864. l.	158.50	159.—
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	99.75	100.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	96.50	97.50
Ogerske po 5%	84.—	85.—
Hrvaške in slavonske po 5%	99.—	92.—
Sedmograške po 5%	81.75	82.75
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	836.—	838.—
Unionske banke	93.20	94.—
Kreditne akcije	268.20	268.40
Nižoavstr. eskomptne družbe	810.—	820.—
Anglo-avstr. banke	134.—	134.20
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	168.—	165.50
Tržaške „ 100 „ k. d.	119.—	120.—
„ 50 „ „ „	61.—	63.—
Budenske „ 40 gld. a. v.	39.50	40.—
Salmove „ 40 „ „ „	48.50	49.—
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	36.50	36.75
Clary-jeve „ 40 „ „ „	37.50	38.—
St. Genois „ 40 „ „ „	42.—	42.50
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	38.—	38.—
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	30.50	31.—
Srebro in zlato.		
Čes. cekini	5.57	5.58
Napoleonsd'or	9.29	9.30

Za gospodinstva!

Častitim p. n. naročnikom za dosle izkazano mi zapupanje uljudno zahvaljevaje se, prosim, da mi blagovolé isto ohraniti tudi nadalje, ter priporočam kot izborno kurivo za kurjavo v sobi in kuhinji

zagorsko-toplišk

salónsk premog

(svetli premog najboljše vrste, rád ter brez duha goreč)

po najnižjih cenah

v plombiranih žakljih 50 kilo = 1 col. cent à 45 nov.

pri naročilih na 250 kilo = 1 col. cent à 43 novč.,

pri naročilih na 10, 20 in 40 col. centov primerno znižane cene.

Naročila na cel vagon po rudniško-fabriški ceni.

Razklana drva

v plombiranih žakljih à 20 novč., pri naročilih na 5 žakljev à 18 novč.

Mnogobrojnim naročilom priporoča se s spoštovanjem

A. Debevec,

rimská cesta, 19.

Opomba. Naročbe in plačila se tudi sprejmó v trgovinah s špecijskim blagom:

Albert Plantz, na križevniškem trgu.

M. Ahčin, na Starem trgu.

J. B. Justin, poleg Št. Jakob. mosta.

Jos. Tribuč, Št. Peter. predmestje.

V glavnej zalogi tabaka,

na mestnem trgu.

V prodajalnicah tabaka

poleg Frančiškanskega mostu; na Franc Josipovem trgu (loterija) v Mahr-ovej hiši; na dunajski cesti poleg deželne bolnišnice; Schellenburg-ove ulice (Čitalnica).

najceneje pri A. Debevecu, rimská cesta, 19.